

Aan Klankbordgroep Gorinchem Waardenburg

In afschrift aan :

College van Burgemeester en wethouders van West Betuwe

Raad van West Betuwe

Bestuur van het waterschap Rivierenland

Datum 6 september 2022

Onderwerp: beëindiging deelname aan Klankbordgroep en ensemble Crobsewaard.

Beste deelnemers, bestuurders,

De afgelopen 7 jaar, vanaf het begin, heb ik deelgenomen aan de Klankbordgroep. Bij de start hebben we met elkaar en de deelnemende besturen van gemeenten en waterschap afspraken gemaakt over onze rol en inbreng. Destijds was een voorwaarde voor mij niet voor de bühne in deze groep te willen zitten. Voor bewoners moet er echt iets te bereiken zijn, voor hen zit ik namens de Vereniging Dorpsbelangen Hellouw in deze Klankbordgroep.

Ik ga nu met de deelname aan de Klankbordgroep (KBG) en het ensemble Crobsewaard stoppen. Na de enorme teleurstelling over de participatie en planvorming van de Gastvrije Waaldijk is het voor mij nu genoeg geweest. Mijn stevige geschonden vertrouwen in de procesgang, de positie en inbreng van de Klankbordgroep en het uitblijven van serieuze resultaten voor de bewoners zijn de oorzaken.

Concreet heb ik tot op dit moment niets bereikt voor mijn achterban. Het is genoeg geweest, genoeg om iedere keer kritisch te zijn en achter de feiten aan te moeten lopen. Genoeg om telkens andere spelregels te horen over het proces en onwaarheden te lezen in verslagen en publicaties.

Ik sta in mijn werk als ambtenaar elke dag voor inwoners klaar om hen te helpen en te borgen dat zij eerlijk behandeld worden. Daar komt ook mijn drive én kritische houding vandaan (juist als overheid). De overheid is er voor de inwoners, niet om zomaar eigen ambities door te drukken zoals nu gebeurt met het plan Gastvrije Waaldijk.

Het is een meekoppelkans waarover wij als KBG zijn gevraagd te adviseren over de inbreng van bewoners/belanghebbenden vanuit de leefomgeving en de andere bouwstenen uit de aanpak 'de dijk is van ons allemaal'. Bij dat oorspronkelijke plan was ik al in 2015 betrokken op verzoek van de ANWB. Vanaf 2017 zijn we volledig buiten gesloten en met vage toezeggingen over participatie aan het lijntje gehouden. Jullie weten hoe geïrriteerd ik hierover diverse malen mijn mening heb gegeven in de KBG.

De Gastvrije Waaldijk zou volgens de bestuurders een verbetering moeten opleveren voor iedereen, met name ook de leefomgeving van de bewoners. Het zou de verkeerveiligheid moeten vergroten en zorgdragen voor de kwetsbare verkeersdeelnemers middels het principe van auto te gast.

Volgens intentieverklaring van de deelnemende partijen uit 2019 blijken er meer doelstellingen te zijn geweest, waaronder o.a. het verbeteren ruimtelijke kwaliteit (social value), duurzaamheid, biodiversiteit én het organiseren van participatie met de omgeving. Omdat het plan volledig buiten

de KBG tot uitwerking is gekomen, mochten we onder stoom en kokend water nog éénmaal als bewoner reageren begin dit jaar in januari. Dat ging daadwerkelijk over de drempel en lantaarnpaal. Het echte verhaal was al beklonken in het bestemmingsplan dan geheel buiten de KBG om al was vastgesteld. Ook daar heb ik stevig tegen geageerd, tevergeefs.

Via het opstarten van een bewonerscollectief Verenigde Waaldijkers (VW) heb ik met andere bewoners meer invloed gekregen dan in de KBG. Echter, ondanks dat de VW de erkenning kregen van de bestuurders dat “de participatie was mislukt” en dat de bestuurders zouden gaan “bouwen aan herstel van vertrouwen bij bewoners” is dat met een extra inspraakronde afgedaan op 7 juli. Ook hier ben ik zeer verbolgen over. Participatie is iets anders dan één inspraakavond. Er is niets gedaan met onze inbreng en dus niets aan het concept veranderd. Wel fijn voor de bestuurders dat hiermee het vinkje participatie gezet kan worden, zoals ook in de media is gezegd.

Inmiddels is mij duidelijk waarom dit allemaal geen zin heeft gehad. Vanuit de provincie is de ambitie neergelegd bij de dijkversterking om het recreatieve en toeristische verkeer in het Rivierengebied te stimuleren (5% per jaar, verdubbeling in 14 jaar tijd). Dat verhaal wordt niet verteld en is ook bij vrijwel niemand bekend (maar staat dus in de onderliggende stukken van de bestemmingsplannen en in eerdere versies van Gastvrije Waaldijk). Het adviesbureau dat het plan heeft geschreven heeft dusdanig de vrije hand gekregen (zonder inspraak bewoners) dat zij in een versie uit 2019 (versie met “niet voor publicatie”) schreven dat er busladingen Duitsers en Belgen zouden komen kijken op onze dijken en met 200 personen op de dijktribunes konden gaan genieten. Het plan is sindsdien hetzelfde gebleven, de tekst uiteraard aangepast om de weerstand bij bewoners te voorkomen.

Door de provincie is een flink bedrag beschikbaar gesteld aan de gemeenten. Deze hoeven nagenoeg niets te betalen voor de nieuwe weg waarvoor de gemeente wel verantwoordelijk is. Voorwaarde was wel dat er geen echte participatie met bewoners zou plaatsvinden, ondanks alle toezeggingen die al waren gedaan (waaronder de intentieverklaring en participatie op de meekoppelkansen). Het geld is de bepalende factor geweest om geen participatie toe te staan, maar ook inmiddels de reden dat het plan versoberd is en onder tijdsdruk door moet (geen ruimte voor wijzigingen).

In het plan Gastvrije Waaldijk tref je dan ook niets aan over duurzame mobiliteit, verbeteren leefomgeving, aanpak verkeersoverlast en behoud en verbeteren van de cultuurhistorie. Het ronkende ‘Verhaal van de Waal’ is tot op heden niet anders dan een betonband om aan te geven waar de rivierzijde ligt (was die behoefte er dan?). Het verhaal van de bewoners die de zo geroemde culturele historie en het karakteristieke landschap verzorgen krijgt geen plaats in het Verhaal van de Waal.

Daarnaast stop ik ook met het ensemble Crobsewaard Hellouw/Haaften. Deze meekoppelkans heeft geen interesse bij bestuurders, behoudens het aanleggen van verplichte natuurcompensatie voor de dijkversterking. De wateropgave vanuit de dijkversterking is opgelost in de Crob, deels ook voor andere dijkversterkingsprojecten. De belangen van bewoners over extensieve recreatiemogelijkheden (wandelen, vissen, natuur en zwemmen) zijn niet noodzakelijk dus worden niet opgepakt. Deze belangen heb ik namens Hellouw samen met Haaften al in 2017 beschreven en uitgewerkt in een plankaart. Samen met een groep enthousiast gemaakte dorpsgenoten, Stichting Gelders landschapsbeheer en de natuur/terreinbeheerder van de Crobsewaard SBNL stonden we klaar om door te pakken. Intussen ligt het hele plan al ruim 3 jaar stil. Provincie en Rijkswaterstaat hebben geen interesse en doen niet mee (behoudens een subsidie voor een klompenpad). Ook vanuit de gemeente gebeurt er niets met het plan. Heel bijzonder omdat tijdens de bestuurlijke conferentie van 2017 zij allemaal het commitment hebben uitgesproken zich voor dit plan in te gaan zetten. De groep dorpsbewoners is afgehaakt, ik inmiddels ook. Het laatste nieuws is dat van het plan

alleen nog de natuurcompensatie in beeld is waarvoor het waterschap op zoek is naar bewoners die het beheer willen gaan doen. Daar pas ik voor.

Mijn werkelijkheid blijkt ook telkens heel anders dan hetgeen iedere keer wordt uitgelegd door vertegenwoordigers van de overheden. Ook serieuze deskundigen-inbreng van buitenaf wordt iedere keer ter zijde geschoven. Ik voel me slecht gehoord en niet serieus genomen. Diverse evaluatierapporten bevestigen dat beeld, helaas wordt er niets mee gedaan. Sinds de samenwerking met ruim 200 bewoners langs de dijk met de VW weet ik dat ik hierin niet alleen sta. Hoe moet dat voelen wanneer je actief gevraagd wordt naar je inbreng voor de dijkversterking onder de vlag van 'De dijk is van ons allemaal'. In opdracht van het waterschap is in 2015 een grote groep van 850 bewoners gevraagd naar hun verbeterpunten en ideeën voor de dijkverbetering. Het resultaat is met een vlammend betoog voor inwonersparticipatie door het bestuur van het waterschap Rivierenland in boekvorm gepubliceerd. Inmiddels is duidelijk dat in het plan Gastvrije Waaldijk geen enkele verwijzing zit naar die inbreng, laat staan dat er iets mee is gedaan in het plan zelf.

Wat ik ook heb geleerd is dat al die bewoners enorm veel kennis en ervaring hebben, soms nog veel meer dan de (de steeds wisselende) ambtenaren en bestuurders (4 wethouders, meerdere heemraden, 7 omgevingsmanagers). Vele malen blijkt dat zij de inhoud van de stukken niet kennen, recent nog met de publiekelijke uitspraak van een ambtenaar dat 'auto te gast' een eigen leven is gaan leiden bij bewoners. Schandalig dat dit kan; staat in diverse officiële documenten!

Ook zijn bewoners iedere keer bereid geweest om te helpen. We hebben zelfs het aanbod gedaan om in 6 maanden een volledig participatietraject te verzorgen om te komen tot een plan voor de Gastvrije Waaldijk dat wel draagvlak heeft. Daarop zijn de bestuurders niet ingegaan anders dan dat men nu doormoet vanwege de tijdsdruk. De werkelijkheid is inmiddels anders zoals ik hiervoor al schetste. Zeg gewoon dat je niet zit te wachten op participatie. Over die tijdsdruk nog; dat argument kreeg ik in 2019 al te horen. Wie veroorzaakt nu die tijdsdruk, niet de bewoners! De dijkversterking heeft ook nu last van stijgende (energie)kosten en vertraging in leveringen. De grote vraag is wat daarvan de gevolgen zijn voor de planning en kostenverdeling (verdere versoeringen?). Is een kostenstijging van tientallen procenten wel een reden tot uitstel?

Mijn laatste punt is dat ik heel veel moeite heb met het wegblijven echte bestuurlijke interesse en echte waardering in dit hele traject sinds 2014. In al die jaren hebben we nooit met elkaar kunnen spreken over hoe het gaat. Echte aandacht en waardering voor vrijwilligers is cruciaal, zeker bij zulke lange projecten. Er zijn meerdere overheden betrokken en wisselingen geweest waardoor niemand zich eigenaar voelt van het geheel. Als bewoner en vertegenwoordiger van een grote groep medebewoners langs de dijk kan je niet anders concluderen dat de geschiedenis zich herhaalt en bestuurlijke interesse en aandacht voor de inwoners en hun leefomgeving lastig is wanneer het om eigen ambities gaat. Dat is het ware Verhaal van de Waal; het cadeau dat bestuurders zelf zo graag willen.

Ik heb meer dan mijn best gedaan de afgelopen 8 jaar. Teleurgesteld en met lege handen stap ik nu uit.

Stefan Vreeburg

Voormalig lid Klankbordgroep en ensembletrekker Hellouw voor meekoppelkans Crobsewaard

mede initiatiefnemer Waaldijkers en Verenigde Waaldijkers

aftredend voorzitter Vereniging Dorpsbelangen Hellouw